

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

За загальною редакцією Л.В.Одноворець та І.М. Пазухи

(Суми, 28–29 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

*СЕКЦІЯ 2: Психолого-педагогічні аспекти і методи
удосконалення позааудиторної роботи*

юнака системи самостійної роботи позначається на неможливості всього вказаного. Ефективним методом підвищення ефективності навчання є активне стимулювання пізнавального інтересу студента шляхом введення завдань проблемного характеру, активізації самостійної навчально-дослідної роботи, тренінгових програм.

Підготовку професіонала сучасні дослідники розглядають через розвиток у майбутніх фахівців професійного мислення, соціальної активності, професійної компетентності, критичності мислення, інноваційності, формування творчого потенціалу особистості, формування пізнавальної активності, психологічної культури. Вважаємо, що фахівцями служби психологічного супроводу ВНЗ, викладачами психологічних дисциплін необхідно проведення програм психологічного консультування всіх учасників навчально-виховного процесу, а також розробку програм з оптимізації процесу мотивації навчання студентів. На базі ВНЗ необхідно створювати інтегровані програми просвітницької, тренінгової та корекційної роботи для молоді. Ефективність цієї роботи визначається залученням до співпраці різних фахівців та поширенні інформаційної роботи з метою формування професійно-значущих якостей майбутніх педагогів.

Психологічні проблеми контролю успішності студентів

Тарасова Т.Б., к.п.н., доцент

*Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка,
кафедра психології*

Контроль та оцінювання є чи не найбільш відповідальними моментами процесу навчання, тому що забезпечують діагностику його результативності, що визнають як педагоги, так і психологи. Виходячи з ідеї Л. С. Виготського про розвивальний ефект навчання, можна з упевненістю стверджувати, що глибинним, психологічно змістовним показником такої результативності є характеристики психічного та особистісного розвитку учнів і студентів. Це твердження стає особливо актуальним в умовах сучасної трансформації освітньої системи, пов'язаної в першу чергу з її інформатизацією та комп'ютеризацією; з пріоритетом особистісно-орієнтованого, максимально індивідуалізованого навчання; з підвищенням ролі

*СЕКЦІЯ 2: Психолого-педагогічні аспекти і методи
удосконалення позааудиторної роботи*

інтерактивних технологій навчання і з зростанням значення самостійної навчальної діяльності.

Контроль і пов'язане з ним оцінювання – органічний елемент цілісного навчально-виховного процесу і як такий, підкоряючись ідеї розвивального ефекту навчання, являє собою єдність трьох граней-задач – навчальної, розвивальної і виховної. Тому в цілому, контроль має виключне значення як для тих, хто навчається, так і для педагога. Своєчасний і повноцінний контроль забезпечує студентам не тільки якість засвоєння знань, а й дає можливість зрозуміти помилки, неточності, вчасно їх виправити, краще зрозуміти наступний навчальний матеріал і сформувані здібності до самоконтролю. По відношенню до педагога такий контроль дає інформацію про хід та якість засвоєння матеріалу, типові помилки, увагу та інтереси учнів, що дозволяє бачити свої дидактичні промахи і своєчасно вносити корективи в процес викладання. Всі ці можливості реалізуються в системі взаємопов'язаних і взаємообумовлених функцій контролю і оцінювання. До числа найбільш важливих функцій відносять: атестаційну, діагностичну, орієнтуючу, навчальну, виховну, розвиваючу, стимулюючу, організуючу, прогностичну [2]. Треба підкреслити, що в сучасних умовах навчально-виховного процесу у ВНЗ найбільш актуальними, стають функції орієнтуюча, стимулююча та прогностична. Орієнтуюча функція контролю полягає в отриманні і студентами «зворотного зв'язку» від педагога про успішність їхньої навчально-пізнавальної діяльності, про ступінь досягнення мети навчання як окремим учням, так і групою в цілому; ступінь засвоєння та глибини вивченого навчального матеріалу. Стимулююча функція проявляється у заохоченні і стимулюванні навчальної діяльності студентів, в забезпеченні інтелектуального «прориву» мислення, формуванні пізнавального інтересу, підвищенні активності і самостійності. Прогностична функція контролю та оцінювання виступає своєрідним їх інтегративним підсумком та водночас надає випереджальної інформації про навчально-виховний процес. В результаті перевірки педагоги отримують підстави для прогнозу про хід певного відрізка навчального процесу, тобто чи достатньо сформовані конкретні знання, уміння і навички для засвоєння наступної порції навчального матеріалу (розділу, теми), формуються нові освітні, виховні і розвиваючі цілі.

Забезпечення спрацьовування на практиці усіх функцій контролю та оцінювання вимагає реалізації певних психолого-

*СЕКЦІЯ 2: Психолого-педагогічні аспекти і методи
удосконалення позааудиторної роботи*

педагогічних принципів. Основні принципи перевірки та оцінки - це принципи: об'єктивності, валідності, надійності, справедливості, диференційованості, системності, систематичності, зв'язку з життям, індивідуального підходу, гласності або конфіденційності [1]. Саме повноцінна реалізація даних психолого-педагогічних принципів забезпечує успішність сучасного процесу трансформації функцій контролю та оцінювання успішності навчальної діяльності студентів в умовах ECTS (табл.1).

Таблиця 1. Тенденції трансформації контролю та оцінювання в сучасній освіті

Від	→	До
Індивідуальний закритий іспит, роботи		Кооперативний відкритий іспит, проекти
Оцінювання викладачем, тьютором		Оцінювання за участю учнів і студентів
Імплицитні (неявні) критерії оцінки		Експліцитні (явні) критерії оцінки
Конкуренція тих, кого оцінюють		Співпраця тих, кого оцінюють
Оцінювання результату		Оцінювання процесу
Пріоритетність цілей і завдань викладача		Пріоритетність навчальних результатів учнів і студентів
Оцінювання знань		Оцінювання умінь, здібностей
Тестування пам'яті		Оцінювання якостей мислення
Оцінювання курсу		Оцінювання модуля
Констатувальне оцінювання		Розвивальне оцінювання
Пріоритетність оцінки		Пріоритетність навчання

Узагальнюючи сказане, можна з впевненістю констатувати об'єктивну необхідність суттєвих змін в контролі та оцінюванню у сучасній освіті, які полягатимуть в поступовому переході від традиційних змісту та засобів до інноваційних, розвивальних і особистісно зорієнтованих.

1. Бех І.Д. Принципи сучасної освіти // Педагогіка і психологія. – 2005. – № 4 (49). – С. 5 – 27.

2. Савчин М.В. Педагогічна психологія. – Київ: Академвидав, 2007. – 424 с.